

 HEDEMORA KOMMUN	STYRDOKUMENT		Sida 1(5)	
	Skapad av: Oksana Lukina Utredare	Datum 2022-05-22	Diarienummer: KS253-22 010	
		Giltighet fr o m: 2022-12-13	Senast reviderad: -	
Godkänt/antaget av: Kommunfullmäktige, 2022-12-13, § 178				
Dokumentansvarig: Kommundirektör				

Riktlinje för minoritetspolitiskt arbete

Dok. Kategori:	Riktlinjer
Stadie:	Beslutad
Gallring:	Bevaras
Kort beskrivning:	Normerande styrdokument som tydliggör kommunens förhållningssätt och arbetssätt gällande minoritetspolitiskt arbete

RIKTLINJER FÖR MINORITETSPOLITISKT ARBETE

antaget av Kommunfullmäktige den 13 december 2022, § 178.

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk gäller sedan år 2010 och beskriver vilka rättigheter minoriteter har i hela landet. Detta dokument redogör för Hedemoras kommunriktlinjer och mål med det minoritetspolitiska arbetet, mot bakgrund av en förstärkning av lagen 1 januari 2019.

En stärkt politik för Sveriges nationella minoriteter

Inledning

Minoritetslagen (2009:724) trädde i kraft den 1 januari 2010.

Lagen innehåller bestämmelser om nationella minoriteter och deras rätt till information och inflytande samt bestämmelser om nationella minoritetsspråk.

Den 1 januari 2019 förstärktes minoritetslagen. Målet med den svenska minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna, stärka deras möjligheter till inflytande och stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.

Detta innebar bland annat att:

Mål och riktlinjer Prop. 2017/18:199 s. 94

5 b § Kommuner och landsting ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Med minoritetspolitiskt arbete avses verksamhet som motiveras av de skyldigheter och det ansvar som kommuner och landsting har enligt minoritetslagen och de föreskrifter som lagen hänvisar till. Exempel på områden där mål och riktlinjer kan antas är kultur, förskola, skola samt vård- och omsorg.

De kan även antas i förhållande till allmänna bestämmelser i minoritetslagen, så som informationsskyldigheten i 3 §, skyldigheten att främja språk och kultur i 4 § och skyldigheten att samråda och ge möjlighet till annat inflytande i 5 §.

I grundskyddet ingår att kommuner och landsting har en skyldighet att informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar (3 §) samt en skyldighet att skydda och främja de nationella minoritetsspråken och de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige (4 §).

Bakgrund

De nationella minoriteterna och minoritetsspråken

Sveriges nationella minoriteter är **judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar**. Huruvida en person tillhör en nationell minoritet baseras på självidentifikation och etnisk förankring i gruppen och bygger helt på frivillighet.

Gemensamt för de nationella minoriteterna är att de har befolkat Sverige under lång tid. De har en uttalad samhörighet baserad på religiös, språklig eller kulturell tillhörighet. Gruppen har också en önskan att behålla sin identitet. De nationella minoriteternas kultur är en levande del av det svenska samhället och en del av vårt gemensamma svenska kulturarv. Den samiska minoriteten är också Sveriges urfolk.

Det finns inga exakta uppgifter om hur många personer som tillhör de grupper som erkänts som nationella minoriteter. Detta beror i huvudsak på att Sverige inte för sådan statistik, ett förhållningssätt som bland annat har historiska skäl. Uppskattningsvis kan uppemot tio procent av befolkningen utgöras av personer som tillhör en eller flera nationella minoriteter.

Sveriges fem minoritetsspråk är **jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli**. Sambanden mellan minoritetsgrupperna och minoritetsspråken är inte entydiga. Exempelvis kan man tillhöra en minoritetsgrupp utan att tala språket. Man kan också tillhöra en minoritetsgrupp och ha ett av de andra minoritetsspråken som modersmål. Därför är det viktigt att skilja på begreppen nationell minoritet och nationella minoritetsspråk.

Övriga minoriteter och minoritetsspråken förekommande i Hedemora kommun

I Hedemora kommun finns även andra minoriteter och minoritetsspråk representerade.

Enligt information från stadsbiblioteket förekommer följande språk i kommunen,

arabiska, dari, farsi (persiska), kurdiska (sorani och kurmanji), ryska, somaliska, thai, tigrinja och turkiska.

Stadsbiblioteket tillhandahåller litteraturen på de språken. För tidnings- och tidskriftsläsare finns databasen PressReader – en databas med fulltextartiklar från 7 000 tidningar och tidskrifter på 60 språk.

Kommunens arbete utifrån minoritetspolitik nu och framåt

Pågående arbete

När det gäller litteratur på de nationella minoritetsspråken så har stadsbiblioteket litteratur på samtliga språk och då framför litteratur riktade mot barn.

Varje år har stadsbiblioteket temaskyltning gällande de nationella minoritetsspråken, oftast i samband med minoritetsfolkets flaggdagar. Då lyfter stadsbiblioteket fram den litteratur som finns på och om minoritetsspråket.

Bildningsförvaltningen erbjuder språkundervisning för de nationella minoriteterna enligt följande:

När det gäller de nationella minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiddisch har elever rätt till modersmålsundervisning även om språket *inte* är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. Eleven behöver inte heller ha grundläggande kunskaper i språket för att ha rätt till modersmålsundervisning i ämnet.

En romsk elev som kommer till Sverige från ett annat land, kan under vissa förutsättningar ges modersmålsundervisning i två språk. Ett villkor för undervisning är att det finns lärare i ämnet.

Fortsatt arbete 2022-2025

I Hedemora kommun bör alla verksamheter verka för att de nationella minoriteterna ges möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor. Verksamheter som möter barn och unga ska särskilt främja möjlighet till detta. I övrigt bör alla verksamheter främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Hedemora kommun.

Mål

Hedemoras kommuns hemsida bör ge information riktat till de nationella minoriteterna om deras rättigheter och kommunens ansvar enligt minoritetslagen.

Ansvarig: Kommunstyrelsen

Genomföra minst en aktivitet vartannat år som riktar sig till någon av de nationella minoriteterna som målgrupp eller som informerar allmänheten/ökar kunskapen om en eller flera av minoriteterna.

Ansvarig: Bildningsnämnden

Stadsbiblioteket ska tillhandahålla relevant och uppdaterad barn- och ungdomslitteratur på samtliga nationella minoritetsspråk.

Ansvarig: Bildningsnämnden

Stadsbiblioteket bör tillgängliggöra böcker och tidskrifter på de nationella minoritetsspråken.

Ansvarig: Bildningsnämnden

Elever som tillhör de nationella minoriteterna erbjuds undervisning i sitt minoritetsspråk om de önskar det och förutsättningar finns i kommunen.

Ansvarig: Bildningsnämnden

Kommunen bör verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i ett eller flera av minoritetsspråken där det behövs i omvårdnaden av äldre människor. Kommunen ska kartlägga kunskaper i minoritetsspråken bland omvårdnadspersonal.

Ansvarig: Omsorgsnämnden

Uppföljning:

Årlig uppföljning av kommundirektör.